

[Biltzing.]

gen — i 1. halvår af 1975 langt oversteget den normalt forventede. På grund af den forøgede tilgang vil hjemmeværnets dispositionsbeløb på ca. 160 mill. kr. som følge af det øgede forbrug af mundering og materiel og særlig til skoleudgifter m. v. snart være forbrugt.

Spørgeren er af den opfattelse, at det på kortere sigt kan blive spørgsmålet enten at indføre et i hvert fald midlertidigt stop for tilgangen af frivilligt personel til hjemmeværnet eller at finde et beløb til hjemmeværnet inden for forsvarrets øvrige budget. På længere sigt må hjemmeværnets organisation, arbejdsform og uddannelsessystem tages under overvejelse, herunder spørgsmålet om øget anvendelse af frivillige instruktører efter marinehjemmeværnets model.

Forsvarsminister *Orla Møllers* svar (25/7 75):

Det glæder mig at kunne bekræfte, at tilgangen til hjemmeværnet er blevet forøget i første halvår af 1975. Det er navnligt glædeligt, at et stort antal unge slutter op om det frivillige forsvarsarbejde, og at gennemsnitsalderen dermed er faldende i hjemmeværnet. Jeg kan oplyse, at nettotilgangen i januar og april kvartal i år er opgjort til 879 henholdsvis 1.046.

Skulle det vise sig, at tilgangen fortsætter i samme takt, vil de muligheder, der måtte være for om nødvendigt at stille yderligere midler til rådighed for hjemmeværnet til løsning af pålagte opgaver, blive overvejet.

Af begrundelsen til spørgsmålet fremgår blandt andet, at hjemmeværnets organisation, arbejdsform og uddannelsessystem efter hr. Biltzings opfattelse på længere sigt må tages under overvejelse. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at der løbende pågår overvejelser og justeringer i hjemmeværnet vedrørende disse forhold.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at frivillige instruktører anvendes overalt inden for hjemmeværnet.

Af *Lennart Larson* (V) til indenrigsministeren (2/7 75):

„Vil ministeren over for Fyns amtsråd indskærpe, at der ikke mellem kommunale myndigheder og faglige organisationer må

indgå eller praktiseres eksklusivaftaler, jfr. højesteretsdom af 5. december 1966?“ (Spm. nr. 243).

Begrundelse.

Ifølge dagspressen (bl. a. Fyns Tidende 2. juli 1975) er der igen udbrudt strid i en kommunal institution i anledning af, at en fagforening ulovligt søger at håndhæve en eksklusivaftale, dvs. en aftale om, at den pågældende kommunale institution fortrinsvis eller udelukkende skal beskæftige medlemmer af en bestemt fagforening eller arbejdsløshedskasse. Den pågældende sag vedrører en sygehjælper, der er ansat på det amtskommunale sygehus i Nyborg, og som retsstridigt er suspenderet fra tjeneste indtil den 31. juli d. å.

Som bekendt gælder i dansk forvaltningsret princippet om, at staten og kommunerne, herunder amtskommunerne, ikke må indgå eller i praksis håndhæve aftaler om fortrinsvis medlemskab af en bestemt organisation, de såkaldte eksklusivaftaler. Dette blev bl. a. udtalt af højesteret i en dom af 5. december 1966 vedrørende en ansat i vandbygningsvæsenet. Det drejede sig her om medlemskab af en bestemt arbejdsløshedskasse, men må så meget mere gælde medlemskab af en fagforening.

Min partifælle, fhv. folketingsmand, højesteretsadvokat Ib Thyregod, stillede i anledning af den nævnte højesteretsdom et spørgsmål til den daværende indenrigsminister Hans Hækkerup, der den 25. januar 1967 svarede, at indenrigsministeriet var opmærksom på forholdet og, hvis det blev påkrævet, ville indskærpe kommunerne at efterleve det ved dommen fastslåede princip.

Indenrigsminister *Egon Jensens* svar (4/7 75):

Det stillede spørgsmål giver mig anledning til at udtale følgende:

Jeg kan bekræfte, at der i domstolens praksis ved flere lejligheder er givet udtryk for, at medlemskab af en fagforening ikke kan gøres til betingelse for ansættelse eller forbliven i en stilling i offentlig tjeneste.

Efter at godkendelsesbeføjelsen med hensyn til løn- og øvrige ansættelsesforhold for personale i kommunal og amtskommunal tjeneste ved lov nr. 219 af 4. juni 1969 om æn-